

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.  
Rokopisi se ne vračajo.

# MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.  
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod  
napisom: Izdajatelju  
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto I.

V Celovci 25. decembra 1882.

Št. 24.

## Pogled na staro leto nazaj.

„Mir“ je skončal z današnjo številko prvo leto svojega življenja in delovanja. Ko smo ga ustanovili, nadejali smo se, da ne bo ostal brez dobrega sadu. Pa glejte! dosegli smo več kakor smo pričakovali. Veselilo nas je, da se je oglašilo nepričakovano veliko naročnikov, posebno med koroškimi Slovenci, katerim je „Mir“ v prvi vrsti namenjen. Prav veliko je naročnikov iz Borovelj, iz Velikovškega okraja, iz Pliberka, iz Doberlevesi, iz Podgore, iz Rožeške okolice in od Vrbe. Tem vrlim Slovencem in njih voditeljem moramo tedaj izreči svojo srčno pohvalo in zahvalo!

Pa tudi v drugih slovenskih krajih je „Mir“ mnogo prijateljev in podpornikov našel; posebno se odlikujejo v tem Ljubljana, Maribor, Ptuj, Novomesto, Trst, Savinjska dolina in Nova vas pri Cirknici. Sprejmite čč. gospodje tudi pristrčno pohvalo in zahvalo, zraven pa tudi lepo, lepo prošnjo, naj nam tudi zanaprej prijatelji ostanete! To je prva vesela novica, — druga pa je ta! Z „Mirom“ se je pričelo novo življenje med koroškimi Slovenci. Oni so čutili svojo butaro, pa so dremali in se niso zavedali ne svoje slovenske krvi, ne svojih pravic, začenjajo se zdaj zbudjati, oživljati in spregledovati, pa spoznavati, da jih „Mir“ prav uči in da je njih dobri in resnični prijatelj. Nemškutarji so se dosihmal vedno ustili in trdili, da Korošci ne marajo za slovenščino, da sami zahtevajo nemške šole in da si nič drugega ne želijo, ko to, da bi brž ko mogoče Slovence slekli in Nemca oblekli. Odkar pa „Mir“ izhaja, začeli pa so koroški Slovenci spoznavati, da ni prav, ako kdo zametuje svoj materni jezik, in da nam nemške šole ne donajajo toliko koristi, kakor se vpije, ampak da se zamoremo Slovenci v maternem slovenskem jeziku toliko nam potrebnih in koristnih reči naučiti, le tako se povzdigniti na višo stopinjo znanja in omike, in da se slovenski otroci le na podlagi matrne besede zamorejo tudi nemške besede naučiti. — Tretja vesela novica je ta, da so Slovenci celovške okrajne glavarije pri volitvi za deželni zbor moško na noge stopili. Podjali so najhujše nasprotnike v Grabštanji in na Zihpoljah, pa poslali volilne može našega duha v Celovec. — Štrta vesela novica je ta: Slovenci iz vseh slovenskih krajev v Koroškem pošiljajo zaupnice, v katerih pritrdujejo

govoru, ktereга je poslanec Andrej Einšpieler v deželnem zboru imel in pravijo, da tudi oni hočejo katoliške, dober kup in naprej slovenske in potem še le nemške šole. Prišle so zaupnice iz Rožeka, iz Št. Jakoba v Rožu, iz Podgorjan, od Jezera, iz Škocijana, iz Sveč, iz Dvora, iz slov. Blajberka, iz Lipe, iz Bilčovsa, iz Medborovnice, iz Straje vesi na Zili, iz Kazaz, iz Suhe, iz Srednje vesi, iz Št. Janžja in od več drugih krajev so pa že naznanjene. — Peta vesela novica je ta: Tudi pri občinskih volitvah so se začeli naši Slovenci zbudjati in delali so za to, da bi v odbore spravili domače, slovenske, kmetiške možake. Če prav niso povsodi naši zmagali, zato ni treba obupati, ker drevo se z enim mahom ne poseka. Posebno moško in hvale vredno so se naši kmetje obnašali pri občinskih volitvah na Prevaljah, v slov. Plajberze, v Svečah in še na več drugih krajih.

Šesta vesela novica je ta: Nekteri krajni šolski soveti so se zavoljo šol pritoževali pri c. kr. okrajnem in deželnem šolskem совету, pa malo ali celo nič niso opravili. Njih prošnje so bile spodbite in reč je bila pri kraji. Zdaj se je pa začela druga pesem. Krajni šolski svet v Št. Jakobu pri Rožeku je poskusil drug postavni pot in se je pritožil na višej stopinji, pri c. kr. naučnem ministertvu in je volje, ako mu tudi zdaj spodleti, pritožbo vložiti pri najvišej državnej sodnji. Ne vemo, kako se bode ta štrna razmotala in pravda končala, — pa že to je veselo znamenje, da ljudje ne tožijo in ravsajajo doma in po krčmah, kjer nič ne pomaga, temuč da se zvesto držijo postavnega pota in iščejo pomoči tam, kamur jim postava kaže.

K vsem temu je „Mir“ vsaj nekaj pripomogel in tako precej lepega in veselega dosegel z božjo pomočjo že v prvem letu svojega delovanja. Bog in Slovenci tudi v prihodnjem letu „Mira“ gotovo ne bojo pozabili in zapustili!

Vsem vesele praznike in srečno novo leto, da bi dolgo živeli in v gnadi božjej!

## Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Zaupnice), ki se mi pošiljajo za moj govor o šolskih zadevah, so nemškim in nemčurskim liberalcem strašno na poti. „Freie Stimmen“ ne vejo si drugači pomagati, da nerresnične novice kujejo. Občinski zastop v Medborovnici (Unterferlach) mi je poslal 27. oktobra 1882 zaupnico, ktero je s svojo roko podpisalo



devet občinskih odbornikov, župan sam in je pritisnjen občinski pečat. „Fr. St.“ pa pišejo, da je to vse le sleparija in da je to naredil le občinski tajnik Miha Sablačan sam. Gotovo bode te gosp. vredniku že uro navil, da bode vedel, take reči po svetu trobiti. Od drugih krajev se nam nanzanja, da bi odborniki šolskega sveta rade volje bili podpisati, pa načelniki, ki so večidel kakor župani nemško-liberalnega duha pijani, odbornih sej ne skličejo.

Za take kraje svetujem, naj se naši ljudje učijo od nemško-liberalcev na Štajerskem. Ti so napravili prošnje za državni zbor zoper slovenske šole, nabirali podpise posameznih ljudi in od teh ljudi podpisane prošnje odposlali državnemu zboru. Kar tim velja, mora tudi nam veljati.

Naj toraj duhovniki v takih krajih, kjer se nemčurji obotavljajo napraviti zaupnico, jo sami podpišejo, in povabijo starše šolskih otrok, naj tudi podpišejo. Take zaupnice tudi veljajo in so še več vredne, kakor pa od samega načelnika in od odbornikov šolskega sveta podpisane. Ob svojem času jih bodem porabil.

**Iz Lipalje vesi.** (Naš župan. †) Velika nesreča se je pri nas zgodila. Naš župan J. Kopač je šel na planino in je hotel malo pogledati po svojem posestvu in za zimo kaj poskrbeti. Toda od nikoder ga ni več nazaj, kakor da bi bil zibnil. Brž ko ne bo žalibog taka, da ga je kaka nesreča zadela in da je prišel pod plaz in žalosten konec storil. Tako nesreča nikoli ne spi, in mi ne vemo za dan in uro, kdaj nas bo Gospod poklical. Še druga čudna novica se pripoveduje. Na Kuki pod Naborjetom je šla neka ženska in se z ного vdrla. Pogleda v jamo in zagleda človeške kosti. Izkopali so menda kosti dveh človeških trupel. Pa ne vem za gotovo, ali je res tako; pripoveduje se!

**Iz Brške okolice.** Že trikrat je nekdo iz spodnje Zile v „Miru“ Berjane močno stresel. Dvakrat je zadel gosp. fajmoštra, tretjokrat pa Berjane sploh. Povedati moram, da to ni resnica, da gosp. fajmošter dobivajo nemške bukve za šolo in da so ud nemškega „šulvereina“, čeravno so jih v „Fr. Stimmen“ in v „Südd. Post“ pohvalili. V šoli so bile bukve že pred, kakor so gosp. župnik šolski načelnik postali. Da so se za nje zahvalili, ni nobena krivica. Bukve so pa vse krščanske. Kar pa druge Berjane zadene, je pa res. Nekatere može, ki imajo občinsko oblast v roci, je tako rekoč „visoki nemški duh“ posedel. Radi pozabijo, da so jim prededi le lipo ne pa hrast na trg posadili. To so slabi patrioti. Šole imajo mešane. V prvem razredu se podučuje slovensko, v drugem pa podučuje „Berolinc“ ki neč slovensko ne zna. Gospod nadučitelj Nik. Lex imajo prvi razred, otroci znajo slovensko pisati in brati da je veselje; pa kaj pomaga kjer se njih sejanje v drugem razredu popolnoma zadaši. Otroci pa vendar ne postanejo Nemci, kjer je mati Slovenka. Trpinčijo se pa kakor konj ki težko čez hrib peljati more, pa vendar ne ve kaj voznik vpije. Če pa čez hrib pride pa vendar konj ostane. V cerkvi pojejo Berjanski visokonosneži skor izključljivo nemško. Če jim kdo reče, naj slovensko večkrat pojejo, kjer je Nemcev le en priz v njih fari, se mu pa posmehu-

jejo. Kupili so gospod župnik slovenske pesni, ktere pa le bolj v „miru“ počivajo. Če torej pevski zbor nemški biti hoče, naj pa gre nemški veter pihat.

**Iz Golšovega.** (Prazni farovž; občinski pašniki in naše volitve.) Malokje imajo tako lep in prostoren farovž pa tudi tako čedno in okinčano cerkev kakor pri nas. Britke solze bi človek pretakal, da je farovž prazen in cerkev zapuščena. Že par let je, kar smo zgubili svojega dušnega pastirja in smo le priteklna Žihpoljske fare. Gotovo je tega kriva tudi liberalna postava, da morajo tudi študenti puško sukati, če je treba. Marsikteri oče misli in pravi: Zakaj bom svojega sina v Celovec dajal, saj bode tako le žolnir. Veselilo nas je brati, da se je letos ta postava pre naredila in da študentov, ki mislijo duhovniki postati, od sedme latinške šole naprej, ne bojo več jemali pod puško. V nekih letih torej že more zavoljo duhovnikov boljši biti; Bog daj! — Mi Golšovčani imamo velike občinske pašnike, kateri nam vsem dokaj lepo vstrezajo in so nam vsem po volji. Škoda, da je posebno eden med nami, ki na to sili in tišči, da bi se ti pašniki razdelili. To dela med nami nemir in jezo. Morebiti da bi temu ali unemu bolje kazalo, ako se pašniki razdelijo, sploh pa bi le bila nesreča in škoda. Kaj bi počenjali bolj ubožni; kam bi živino na pašo gonili; koliko pastirjev ali plotov bi bilo treba? Naši starši pri tej reči niso bili tako neumni in tudi sv. katoliška cerkev take občinske pašnike, gozde, loge itd. priporoča. — Slednjič omenjam še naših občinskih volitev. Naš župan, sicer pošten in vse hvale vreden mož, pa zagrizen nemškutar, ki je tudi tisti šembrani protest zoper gosp. dr. Vošnjaka podpisal, ta gospod si je s to svojo nemškutarijo veliko škodoval. Zatorej pri poslednji volitvi za deželni zbor ni bil izvoljen za volilnega moža. Tudi pri občinskih volitvah bi bil propadel, ko bi bili kmetje imeli pravega voditelja in bi bili k volitvi prišli. Govorilo se je prej veliko in marsikaj, ob pravem času pa je bila vsa druga. Škoda, Bog daj, da bode drugemale drugači!

**Iz Ruške okolice.** (Občinske volitve.) Da se ravnanje nemško liberalnih gospodov Lipižke fužine pri zadnjih volitvah v občinski odbor bolj razglasi, moram unemu dopisu še nekaj dostaviti. Ne samo, da so vsem fužinskim delavcem ostro zaukazali, naj pridejo voliti in da so jim plačilo za tisti dan dali, ampak so jim tudi žugali, ako voliti ne grejo, jim tudi ni treba več delat priti. Prisiljeni delavci so jim tedaj k zmagi pripomogli. Pa še bi jim čisto lahko spodletelo, da bi le nekaj kmetov več prišlo. Tukaj se zopet vidi, kako napčno ravnaajo kmetje, da voliti ne grejo. Bali so se pa gg. uradniki gotovo čudno, da bi jim ne spodletelo, kar se iz tega vidi, da je eneški rentmeister voberškemu županu pisal, naj vsem kmetom voberške občine, kateri imajo tudi pravico na Rudi voliti, prepove, da ne smejo k volitvi iti. Kako, da sta se rentmeister in voberški župan v žlahti ne vemo, ali to vemo, da je župan res občinskega služabnika poslal in ta je prepoved mogočnega (!) župana vsakemu kmetu na Potoci, Seljah in v Št. Lo-



rencu napovedal. Ali je svet kaj takega že slišal? Močno namazal se je neki bajtlar. Volil je namreč tudi nemško liberalce, ker je menil, da bo k njegovemu pridu. Ali ko pride čez nekaj dni v Ěmek plačvat in so mu denarji zmanjkali, se čudno rentmeister nad njim zadere. Gotovo se je ta bajtar za ušesa zapisal: Takim nehvaležnikom ne dam glasu več.

**Iz Grabštanja.** (Sreča v nesreči.) Krka je pobrala oba mosta: most blizo Dobja in most blizo Sepeč. Prvi most že narejajo, pa skorej bi se bila zgodila velika nesreča. Na enej kozi je obviselo debelo bruno, pa ga niso mogli odpraviti. Morali so po ladijo, da bi z ladije ven bruno kakor si bodi odpravili. Nek hlapec zleze v ladijo, maha z vso močjo po bruno, pa ladija se nagne, hlapec štrbunkne na glavo v Krko in zibne v vodi. Trikrat se njegova glava iz vode primoli, kar nek hlapec za njim skoči, ga srečno za uho ujame in na suho privleče. Gotovo bi se bil vtopil, ako bi ne bil drugi hlapec tako srčen, in ne bi bil svoje življenje postavil. Po vsej pravici zasluži, da se mu izplača postavna taglija ali plačilo.

Res se je ta hlapec prav po krščansko in usmiljeno obnašal, čest in hvala mu! pa grdo in nečloveško pa se je nek drug sirovež obnašal, ki se je norca delal in djal: Zdaj pa res ni čas se v Krki kopati; jes bi se že rajši v žganji kopal! Grdun! — Iz vode vlečeni hlapec je celi den ležal, zdaj pa že spet ozdravel.

**Iz Sepca blizo Grabštanja.** (Resnica v oči kolje.) Moj dopis v „Miru“ je našega gospoda župana in njegove pajdaše hudo razkačil. Ni bilo jih sram, v „Fr. Stimm.“, to je časnik, ki grdi in zasramuje vse, kar je slovenskega, ni jih bilo sram, v ta časnik pisati zoper nas katoličane in Slovence. Pisači pravijo, da je vse, kar sem pisal, le sama laž in obrekovanje. Jaz pa le ponavljam, da je vse živa resnica in ne prekličem nobene besede, le samo tega se ne morem prav dobro spominjati, ali je pri teh denarjih bil govor o orgljah in cerkvi. Kaj pa sem pisal?

Pisal sem, da župan nima pravega srca do nas Slovencev? Ali to ni res? Ali mar misli gosp. župan Seebacher, da mi ne vemo, kaj je v Celovci uganjal, ko so on in drugi nemškutarški župani podpisovali protest zoper gosp. dr. Vošnjaka? Ali mar misli gosp. župan, da nas ne boli, ko nam slovenskim kmetom vse ukaze in oznanila pred cerkvijo le po nemško razglaša? Ali mar misli, da nas Slovence to ni žalilo, da cesarskega pisma v slovenskem jeziku ni razglasil, ja! še na črno tablo pribil ni? Prašam, ali ima župan, ki tako počenja, le iskrico spoštovanja in ljubezni do nas Slovencev?

Dalje sem pisal, da nam štirim kmetom ni dal tistih denarjev, ki sta jih soseda pri njem plačala nam za odškodnino? Priče imam, da je že 22. julija pri gosp. županu bilo vloženih 13 gold. naše odškodnine; kako se torej more gosp. župan s tim izgovarjati in opričevati, da denarja ni dobil v roke? Zakaj torej g. župan ni hotel vsaj 10 gld. izplačati, ki so bili odločeni meni in mojemu sosedu? Še le 26. novembra gremo jes in moja soseda po Božjej službi k g. županu, dobimo denar in sprejetev potrdimo. Kje je torej resnica?

— Kar sem pisal, je vse resnica in ostane tudi resnica, naj g. župan in njegovi pajdaši še tako razsajajo, kakor so v g. županovej krčmi pred nekaj tedni razsajali. Bolj bojo razsajali, bolj se bomo mi katoliški Slovenci oživljali in se za vero, cesarja in dom potegovali. To se že zdaj kaže, ko se našemu gosp. fajmoštru tolika krivica godi. Kdor zve, kar je o njih pisal časnik „Fr. Stimm.“, vsak je žalosten in hud, da se je tak pisac in mazač v Grabštanjskej tari našel. Naš gosp. fajmošter so naše veselje in naša čest, vse jih ljubi in spoštuje, in torej nas vse boli, da se kdo, prej ko ne kak tujec, kateremu sta cerkev in duhovnik trn v peti, predrzne, take nesramne laži in grda obrekovanja o njih po svetu raznašati. Vsi želimo, da bi se natvezla pisaču tiskovna pravda in ga doletela zaslužena kazen.

Št. M.

**Od Krke.** Grabštanjska občina slovi kot prava muštra liberalne občine. Gosp. župan J. Seebacher in gosp. tajnik Ilič oba sta znana prvaka nemško-liberalnih Slovencev. Pa kdor visoko leta, nizko obsedi. Čudni glasovi so nam doleteli iz sosednega Grabštanja. Gosp. tajnik je zibnil in je menda posajen v znano veliko hišo v Celovci, kjer ima priložnost in čas premišljovati svoje djanje. Pa tudi gosp. županu se zastran „Verzehrungssteuer“ ali vžitnine in še drugih zadev nekako štrna meša, — ima toraj tudi svoje sitnosti. — Zastran božje službe v Pokrčah, Ličjej vesi in v Št. Mihela se slišijo hude pritožbe. Ljudje so res omilovanja vredni! Pa kaj ker duhovnika menjka. Božične praznike pridejo v Št. Mihel nek duhovnik iz Celovca.

**Iz Borovske okolice.** (Občinske volitve.) Smenčaj, kaj pa je, da možnarje bašete? Ali ne veš, da bojo danes volili novega župana. Zdanji gosp. župan Pošinger je bil dozdam preveč (rekel bi čisto preveč) nemškega duha in mišljenja, pa vendar ves vnet prave ljubezni do Avstrije. Kdo bi si bil v misel vzel, da ta visokočestiti in mnogozaslužni mož nekterim ni več po volji. So privandrani Nemci v Borovljah, ki so si premoženja in česti pridobili med Slovenci, pa vendar le v nemški rog trobijo in ponemčevanje Slovencev jim gre še vse prepočasno. Kaj si torej izmislil prvak teh naših privandranih Nemcev? Imeti moramo drugega župana, saj ga imamo in celó iz svete Prusije. Nič ne dene, da ne more pedi zemlje v Borovljah svoje imenovati, nič ne dene, da ga more njegov gospod ob službo djati in ga poslati v sv. Berlin, nič ne dene, da more rejo Borovljanci potem za njim gledati. To vse nič ne dene, — vodja rajnega „Fortschrittsvereina“ je sklenel tako in Prusak mora Borovski župan biti. Pa smuk črez vrh: Nemčurji obračajo, slovenski korenjaki pa obrnejo. Gosp. Werner je padel in gosp. Pošinger ostane župan. Ni nič pomagalo, da se je „Gabelfrühstück“ že kadil, en sam Borovčič se je vsedel na te limance. Ni nič pomagalo, da so možnarji že nabasani bili, morali so jih z veliko nevarnostjo spet razbasovati. Slava Borovljancem! G. Pošinger je torej spet naš župan, on je naš domačin in tudi dobro slovensko zna. Naj bi se on spomnil, da so bile Borovlje od nekdanj slovenske, in naj bi za to skrbel, da bi se otroci v



šolah zraven nemškega tudi slovensko učili; potem ga bomo še rajši imeli! On naj premisli, da Borovljani največ svojega blaga vendar le v slovenske kraje, na Hrvaško in Srbsko, v Bolgarijo itd. prodajo. Tam bodo še vedno več prodali, če se naučijo južnoslovenskega jezika in če tamošnje ljudi in razmere bolj natančno spoznajo. Borovljani, dajte nemškutariji slovo! Brez Wernerja ste živeli in boste tudi lahko zanaprej brez njega prestali!

**Iz Borljan na Zili.** Kakor o Podljubelju, tako bodo tudi o nas mislili, da nam je pero za vselej zamrznilo, ker nihče nič ne piše iz našega kraja. Zatoraj, dragi „Mir“, sprejmi tudi moje črtice. Pri nas ne moremo reči: „Slovan gre na dan“, kakor Podljubelom. Pri nas vedno še vse le spi. Občinski pisar je gosp. nadučitelj, ki je rojen Slovenec in vendar vedno nemško uraduje. Občinski odborniki pa tudi niso toliko za slovenščino vneti, da bi se temu ustavljali. V naši občini ni nobenega Nemca, zato bi se še toliko lažje v šoli najprej po slovensko in v viših razredih potem tudi nemško poučevalo. Prav nam je, da bi se otroci tudi kaj nemške besede naučili, na prvem mestu pa mora biti materni, slovenski jezik. — Ni še dolgo, kar so pri nas nekomu poslali tisti liberalni časnik „Fr. Stimm.“ On se ni bil naročil, lista pa tudi ni nazaj poslal; zato so mu poslali tudi še drugo številko in opominj, da ima 1 gld. 50 kr. za plačati. Mi smo se vsi smejali, mož pa je hitro obe številki nazaj poslal. Ta listič se hvali, da bo v kratkem vse slovenske kmete na svojo stran pridobil. Tega pa on ne bo doživel. Dokler bo naše č. gg. duhovnike zasmehoval in opravljal in dokler bo naš slovenski jezik v kot porival, tako dolgo mu ni treba med nami ljubezni iskati. Saj mi Slovenci nismo tako neumni, kakor gosp. M. misli, da bomo tistega hvalili in plačevali, ki nas zaničuje, tistega pa sovražili, ki se za nas poteguje. Mi dobro vemo, kaj so čast. gosp. Einspieler za nas že storili, zato smo njegovo sedemdesetletnico v duhu z njimi praznovali. Naj bi blagi gospod še dolgo let živel in branil nas zapuščene koroške Slovence!

**Iz Ljubljane.** (Nesloga.) Komaj smo bili tako srečni, da smo zadobili večino v mestnem zboru, že se kali in drobi sloga med narodnimi odborniki. Prvi je izstopil Regali. Zdaj pa je isto storil še g. stavbeni svetovalec Potočnik. Sprli so se zavolj Reseljeve ceste, ker je gosp. Potočnik zagovarjal predlog finančnega odseka, Hribar in Zarnik pa sta pobijala nemškutarsko stavbeno družbo. V tem imata že prav, da stavbena družba Slovincem ni prijazna, toda od poročevalca finančnega odseka se ne more zahtevati, da bi še le v javni seji svoje prejšnje sklepe preklical in ves odsek na sramoto postavil. Saj imajo naši tudi v odseku večino, tam je bil čas, na narodne odbornike uplivati, naj se rajši odločijo za stavbarja Zupančiča, ne pa še le v seji, ko so bili predlogi odseka že prebrani. Izstop g. Potočnika je zato obžalovanja vreden, ker imajo naši zdaj komaj en glas več, ko nasprotniki; ker je pa g. Graseli na Dunaji in ker odpade tudi podžupanov glas, ki mora na mesto njega predsedovati, zato imajo naši le še 12 glasujočih odbornikov,

nasprotniki pa tudi 12. Torej nemamo več večine! To sitno stanje bo seveda le do spomladi trpelo, do novih volitev.

**Iz Savinjske doline.** Znano Vam je že, kako se je godilo med Soršakom in Kresnikom; da je glasoviti nemškutar Soršak iz slovenske Bistrice čez cesarja grdo in razžaljivo govoril, da ga je potem poštenu Slovenec Kresnik zatožil, da je potem Soršak priče podkupil, in namesto da bi bil on zaprt, je bil popolnem oproščen. Kresnika je pa po nedolžnem v ječo spravil, češ, da je obrekovalec in lažnjivec. Toda laž ima le kratke noge. Povedali ste že, da se je podkupljeni hlapec Zorko pozneje skesal in po pravici povedal, da je bil podkupljen. Na to se je začela nova preiskava. Zdaj Vam poročam, kako se je ta pravda iztekla. Soršaku se je dokazalo, da je res čez cesarja zabavljaj, da je priče podkupil in tako sodnijo goljufal. Dobil je za to 18 mesecev težke ječe. Tudi njegovi pomagači Štefan, Zorko Juri, Alt in Zorko Anton so dobili po 15, 12, 5 in 4 mesce. Vsi skupaj pa morajo še plačati vse sodnijske stroške, Ludviku Kresniku pa 914 gld., namreč 500 gld. za sramoto, ker je bil po nedolžnem zaprt, 414 gold. pa za odškodovanje, kar je v tem času pri svojem delu zamudil. On je namreč 138 dni po nedolžnem sedel, in tačas so si nemškutarji roke mencali, mislivši, da jim je za zmirom obveljalo. Toda pravica se je kmalo skazala, na veselje vseh prijateljev poštenjaka Kresnika.

**Iz Maribora.** Žalostno je, da se tudi na Štajerskem najde še toliko Judežev, ki svoj materni jezik in svoj slovenski rod zaničujejo in v nemški rog trobijo. Tako so nemškutarji nabrali po spodnjem Štajerskem 46 prošenj zoper slovenske šole in zoper slovensko uradovanje. Mnogi so bili seveda le preslepljeni in zdaj svoje podpise obžalujejo. Pa kadar je toča pobila, potem zvonjenje nič več ne pomaga. Nemški poslanci bodo zdaj te prošnje na Dunaji kazali in bodo rekli, da Slovenci sami hočejo imeti nemške šole. Seveda je tudi veliko prošenj iz Štajerskega, katere zahtevajo slovenske šole in uradnije. Naši poslanci bodo na te prošnje kazali, nemškutarski pa na une, ki jih je glasoviti odpadnik Mihelitsch nabral. Nazadnje bodo pa ministri rekli: „vam Štajercem ničesar ne damo; zakaj ako Slovincem ustrezemo, se bomo nemškutarjem zamerili, ako pa te poslušamo, bodo Slovenci jezni. Tako bo pri nas vse pri starem ostalo. Kako lepo bi bilo, ko bi mi tako vkup držali, kakor Kranjci. Tam se nobena občina ne oglasi za nemške šole, vse zahtevajo le slovenske; zato pa se Kranjcem na boljše obrača; kar zahtevajo, to dobijo, ker vlada vé, da se bo s tem celi deželi prikupila, pa nikogar razžalila, če Kranjcem dovoli, kar po pravici zahtevajo. Tako se vresničuje stari pregovor: Sloga jači, nesloga tlači.

**Iz Dunaja.** (Oderuštvo ni več dovoljeno.) Tukaj sta dva poštena zakonska v denarni sili pri ženi nekega oderuha 400 gld. na posodo vzela. Ko je čas pretek, plačala sta le 200 gld. in šest od sto obresti; več nista mogla v naglici vkup spraviti. Oderuh pa je rekel, da bo le potem čakal, ako mu plačata 18 od sto obresti, sicer pa ju bo pustil zarubiti. Zakonska



sta v sili obljubila 18 odstotkov za to, kar sta še na dolgu ostala. Ob določenem času sta prinesla 270 gld., tedaj 70 gld. obresti. Oderuh pa s tem ni bil zadovoljen in je tirjal še od prvih 200 gld. po 18 odstotkov obresti. Toliko pa dolžnika nista hotela plačati. Oderuh je vložil zdaj prošnjo za rubežen. Sodnija pa mu je prošnjo odbila. Oderuh se je pritožil na višo sodnijo. Pa tam se je še le spekel: viša sodnija je rekla, da on nema pravice za rubežen, ker sta zakonska pošteno plačala, in da mora biti še zavoljo odrtije zaprt. Stvar je prišla pred kazensko sodnijo. Od tam je prišla tožba na želje oderuha pred najvišo sodnijo. Pa tudi ta je obsodbo potrdila. Oderuh mora nositi vse stroške svojih tožb in bo po vrhu še zaprt.

To razsodbo Vam naznanim s tem namenom, da bodo oderuhi po deželi vedeli, da ne najdejo pri najviši sodnji na Dunaji nobene potuhe, ker nova postava jasno prepoveduje odrtijo. Hvala slovenskim in katoliškim poslancem, ki so to postavo naredili!

**Iz Dunaja.** O rojstvu „nemškega društva“ v Beljaku sem Vam že enkrat pisal ter rekel, da ima braniti Nemce od navalov Slovencev ali bolje rečeno: Slovence po sili ponemčiti. Ali to društvo je prišlo ravno pri tistih Nemcih v zamero, ki so znani nasprotniki Slovencev in od katerih bi tedaj človek bil pričakoval, da bodo Beljaškim pravakom pri porodu omenjenega društva čestitali. Da so pa namesto častitek dobili ojstre pušice, naznanil sem Vam tudi že. V zadnjem času pa so celo koroški učitelji v svojem listu začeli to društvo obirati in eden izmed njih očital mu je strankarsko sebičnost ter pisal, da brezobzirnim strankarjam za sveto ljudsko šolo ni mar. Nemško društvo seveda, temu učiteljskemu očitaniu ni ostalo odgovora dolžno. Ta odgovor je bil prav jedernat in je po naših učiteljih hudo mahal. Mi se temu prav veselimo, ker so nam učitelji v večini sovražni in ker je društvo s tem odgovorom pokazalo, da so naša zahtevanja pravična.

Društvo je reklo med drugim, da mora vsa odreja na narodnej podlagi se vršiti, kar ni samo v tistih državah mogoče, kjer biva samo en narod, ampak tudi tam, kjer je več narodnosti, kakor na primer v Avstriji. Tudi pri nas v Avstriji se mora tedaj otroška odgoja in nauk na narodnej podlagi vršiti, ker nobena druga ni mogoča. Dalje pravi tisti odgovor, da bi Francozi nas za prave divjake imeli, ko bi jim mi rekli, da se morajo njih otroci v drugem kakor v francozkem jeziku podučevati.

Vidite tedaj dragi Slovenci, kako govori Nemeč in da je to pametno govorjeno, potrduje celi svet, ker povsod se podučujejo otroci v svojem domačem jeziku in ne v tujem, kakor je to pri nas na Koroškem navada. Nemeč tedaj dobro vé, da le samo ona šola kaj sadu in koristi donša, kjer učitelj učencem v domačem razumljivem jeziku govori. Čudno se nam tedaj zdi, da Nemeč, kar sam za dobro spozna, nam to ne privoščiči in da bi mi ne smeli imeti, kar on ima.

Zato zahtevajmo neprestano, da se nam dajo slovenske šole, ker le od teh šol bomo imeli kaj prida in koristi, le iz takih šol samo bomo do-

bili lepo podučene mladenčce in deklice, ki bodo izobraženi gospodarji in pametne gospodarice.

**Iz Zagreba.** (Dr. Ambruš. †) Pokopali smo vrliga Slovence iz Koroškega. Čast. g. dr. Ivan Ambruš, umirovljeni ali penzionirani stabski nadlečnik in vitez reda ali ordna Franc Jožefa je umrl tukaj v Zagrebu dne 10. decembra. 79 let star. Rajni je bil rojen v fari sv. Jakob a blizo Rožeka leta 1803 in se še na svoje stare dni kaj rad spominjal svoje slovenske domovine. Služil je v vojni granici, v gradiškem in banskem regimentu in poslednjič v Zagrebu kot zapovednik vojaške bolnišnice. Leta 1868 je stopil v mir. Pri volitvah je stal vsigdar na strani narodne stranke. Bog mu daj večni mir in pokoj!

## Kaj dela politika.

Slovenski in češki poslanci so gosp. ministru baronu Conradu stavili to-le vprašanje: 1. Ali mu je znano, da se po koroškem vladnem listu razglašanih razpisih učiteljskih služeb za slovenske občine pravi, da je pri prosilcih znanje slovenskega jezika samo želeti? 2. Ali ga je volja, storiti vse potrebno, da se v koroških slovenskih občinah namestujejo samo, slovenščine popolnem zmožni učitelji in skrbeti za vspeh podučevanja v ljudskih šolah slovenske Koroške tudi s tem, da se slovenščina kot učni jezik vpelje v vseh teh šolah brez izjeme?

Državni zbor naš je 14 dni kaj pridno delal in 18. decembra dokončal postavu, ktera bode rokodelcem in obrtnikom na veliko korist. Kar so liberalci skazili, morajo konservativci popravljati. Liberalci so tako vladali in ravnali, da je vsako leto primanjkovalo 30 milijonov. Letos pa zmanjkuje prav za prav le 6 do 7 milijonov. Te dni so časniki s sabljo rožljali, kakor bi bila vojska pred durmi. Pa spet je potihnilo, pa kako dolgo, Bog večni sam vé. Tam dole pri Balkanu na Turškem se nekaj kuha. Rus, pravijo, bo svojo roko stegnil po Carigradu, potem pa bode ogenj v strehi. Da bi Avstrija naša le prav dobra in v prijateljstvu bila s Rusijo. Potem se ni bati nikogar.

Na Nemškem ni nič posebnega; zoper katoliške duhovnike še veljajo stare ojstre postave, — da bi skorej mir navstal med državo in cerkvijo, ne kaže se.

Na Italijanskem in Francoskem se nihilisti čedalje bolj oglašajo in rogovilijo zoper vero in cerkev. Kaže se, da se tam bližajo krvavi dnovi, kakor so bili leta 1789. Bog nas teh obvari!

Na Angleškem ne morejo priti do pokoja in mira; na Irskem se menda snuje po celem deželi neka zveza, ki hoče vse prekucniti.

Na Ruskem postavljajo vojaške jezdice ob našeje meji; pa pravi se, da se to le dela, da se kontrabantariji ložej v okom pride. — Na kronanje novega cesarja se še vedno le pripravljajo.

Na Turškem je sultan v hudi stiski zavoljo denarja in tudi vedno v smertnej nevarnosti, ker se zoper njega puntajo njegovi ministri in velikaši.



V Egiptu so zdaj Angleži pravi gospodi in zapovedovalci, vse se mora goditi in ravnati po njihovej volji. — Arabi paša in drugi na smrt obsojeni puntarji so se že odpeljali na angleški otok Ceylon, kjer bojo do smrti ostali v prognanstvu.

V Ameriki so pri volitvah padli republikanci ali naši liberalci, in zmagali so demokrati ali naši konservativci. Zvezda liberalne slave se povsod pomika za goro.

### Gospodarske stvari.

Koliko razne dežele gruntnega davka plačujejo.) Po novi vcenitvi bodo različne dežele toliko zemljiškega davka plačevale: Češka 11,588.812 gld., Galicija 5,558.605, Moravska 5,551.558, dolnja Avstrija 4,484.368, gorenja Avstrija 2,695.983, Štajerska 2,430.766, Tirolska 1,086.134, Šlezija 819.139, Koroška 678.945, Kranjska 639.144, Bokovina 497.130, Goriška 356.332, Solnograjska 335.584, Dalmacija 322.592, Istra 299.120, Predarelska 148.300 in Trst z okolico 22.128 gld. Menj ko prej plačujejo po novi vcenitvi Češka, Kranjska, Šlezija, Solnograjska, Istra, Dalmacija in Koroška; vse druge pa več.

### Za poduk in kratek čas.

#### Kako se mora ravnati z zmerznjeneci.

Če so našli zmerznjenca, kaže li še nekaj življenja ali ne, se mora prav oprezno prenesti h kakemu pohištvu, kjer ga je treba oživljati; zakaj zmerznjeneci so, če niso predolgo na mrazu ležali, večidel samo na videz mrtvi. Kako dolgo sme tak nesrečnik na mrazu ležati, da se po primernem ravnanju še oživiti da, doslé še ni doznano. Tega bodo nas še le mnogoštevilne skušnje naučile. Tu hočem omeniti samo dveh prigodkov zadnjega časa, katera sta se na Ruskem pripetila. Dr. Krajevski pripoveduje o enem kmetu, ki je ležal šest dni pod snegom za prav hudega mraza; pa so ga vendar oživili, samo nekaj prstov na nogah je izgubil. Konj, s katerim se je na saneh vozil, ostal je mrtev. Pa grof Zablöcki pripoveduje še veliko bolj imeniten prigodek, katerega je cela sodnijska komisija z dr. Radzeborom na čelu, kot v vsem resničnega pripoznala. Tu je ležal nek Subkov, kmet iz Kurškega celih 11 dni pod snegom. Snežna metelja ga je zatekla v pustej ravnini ali stepi in ga s konjem in sanmi vred zasula 27. novembra 1850. Našli so ga 9. decembra še na pol živega: ležal je v prilično velikem prostoru, okolo in okolo obdan z debelim znotraj obledenelim snegom. Bil je ves izstradan, bledorumenega vpadlega lica in je komaj še dihal. Tudi on je ozdravel, pa ozeban na nogah in vsled te nesreče bolan na očeh, začel je pogled zgubiti. Samo ledena snežna odeja ga je gotove smrti rešila, kajti iz preiskav dr. Preslerja vemo, da sneg obsega za življenje dovolj vzduha ali sape in da je pod srednje debelo snežno odejo še 4 stopinje C. toplote.

Nesrečniki, ki so bili v takih nevarnostih, pravijo, da so postali čedalje bolj trudni in za-

spani, skoro nepremagljiv dremovec jih je napadal. Gibanje in premikanje postaja zmiram bolj težko, človeku se jame pred očmi temneti, jezik zastaja, neredkoma gre od njega celó kri iz nosa in po scanju. Gorjé, kdor zadremlje in obleži brez snežne odeje, gotova smrt ga objeme. Če je dolgo ležal, ga nobeno oživljenje ne probudi več.

Tak nesrečnik se prinese oprezno, da se mu ne odlomi nos, kak prst itd. v prazen nezakurjen prostor. In naj ga prevzame troje četvero mož, vsi drugi se morajo, če je treba po sili odgnati; delajo samo zmešnjave in rešilna opravila zaverajo. Kdor je najbolj skušen, naj zapoveduje, drugi pa naj ga molče brez poloma poslušajo.

S prva naj se nesrečnik do naga sleče in položi na nizek oder z povišano glavo. Dva ga jameta s snegom po celem životu tretji. Namesto snega se vzamejo pozneje cunje v hladnej vodi namočene. Tretji naj ga od časa do časa s kakim peresom segače v nosu in v grlu, ter mu pripravi in podeli en klistir iz mrzle vode in vinskega oceta. Tretjem in drganjem se doseža, da se zmerznjen život počasi otaja in če je samo navidezno mrtev, tudi oživi. Ta opravila se morajo goditi nepretrgoma več ur zapored; naglo otajanje v toplej izbi ali v kopeli je po dosedajnih čeravno ne do gotovega dognanih skušnjah za človeka vendar-le nevarno.

Ko se je život nesrečnika dovolj omečil, se izba zakuri ali pa se prenese v malo zakurjeno izbo na postelj, zavije v hladne mokre rjuhe in se tira in drga, kakor je bilo omenjeno. Bolj ko nesrečnik k sebi prihaja, bolj neutrudljivo se mora delati. Nikar se pa ne sme pozabiti, da se mu sedaj začnejo pokladati na glavo neprenehoma mrzli, na ledu hlajeni okladi; sicer mu kri preveč k možganom bije in ga lahko mrtvoud zadene. Slabo, nezdatno oddihanje moramo sedaj podpirati s tem, da ga z obema rokama proti želodcu in po straneh na prsi primerno močno pritiskamo, vsako minuto po 16krat. S tim staro sapo iz pluč izganjamo, na nje mesto pihne frišna ali sviža, čersta kakor hitro s pritiskom prenehamo. To ravnanje se imenuje umetno dihanje in se rabi pri vseh nesrečnikih, posebno pa pri teh, ki so se obesili ali sploh zadušili.

Ko zamore nesrečnik požirati, se mu podajajo hladne krepčilne pijače: hladna župa, vino z vodo, mleko, pa ne preveč na enkrat. Še dolgo po prestanej nevarnosti se mu mora glava z okladi hladiti in primerni živež in pijača podajati.

Gledé počasnega otajanja zmerznjencov, kakor je bilo omenjeno, niso vsi enake misli. V tem pogledu so poskušnje prof. Manasseina s psi kaj pomenljive. Njegov pomočnik je pustil zmerzniti 60 psov, da so trdi postali, da je dihanje prenehalo, samo srce je še nečutljivo nabijalo. Od 20 tako zmerznjenih psov (vsi so kazali v zadnjih črevih ali v zadnjici še 18 stopinj toplote) je ostalo samo šest počasi otajanih pri življenji. Ravno toliko psov je oživljal v toplej izbi, jih bolj hitro otajal in samo osem izgubil. Zadnjih 20 zmerznjencev pa je dajal v kopelj 37 stopinj toplo in čudno noben mu ni poginil. Te poskušnje iz naj novejšega časa so kaj pomenljive; vendar pri ljudeh dosle še niso bile posnemané. Dokler se ta reč tudi pri človeških nesrečah ne



dožene, moramo vsakako postopati, kakor je bilo gor opisano in zmerznjence počasi otajati.

### Smešničar.

„Ja, ja, gospod Kopač“, rekel je stari Smrekar, „če si hišo kupite, boste dvakrat v svojem življenji veseli: prvokrat, ko jo boste kupili, ker postanete hišni posestnik; vdrugič boste pa veseli, kadar hišo spet prodate, ker se bote veselili, da ste se je znebili.“

### Kaj je novega križem sveta?

\* Valvazorjevo popisovanje koroške dežele po J. Krajčevi izdaji bo kmalo dovršeno. Izišlo je 14 zvezkov, v kratkem pride zadnji, petnajsti. Delo ima zanimive zgodovinske sestavke in lepe podobe, zatorej se prijateljem zgodovine toplo priporoča. — Zavarovalnica „Anker“ je dala za poplavljenega na Koroškem 300 gld. — Svetli cesar so darovali koroškemu zgodovinskemu društvu 300 gld. — Iz Dol v Zilski dolini so bili možje pri ministru Taaffeju in ga prosili za pomoč, da bi mogli zopet Zilo uravnati, mostove popraviti in dolino očediti od peska in navaljenega kamnja. Minister je obljubil, da bo storil, kar je mogoče. — V Šmohoru so osnovali „vojaško društvo“. — V Šmartnu pri Beljaku so lovci v enem dnevu ustrelili 41 zajcev in 4 lesice. — Poljaki hočejo popraviti grob svojega kralja Boleslava, ki je v Osijah pokopan. — Za poplavljenega na Koroškem hoče vlada še dovoliti: 50.000 gold. podpore, 100.000 gold. posojila in 141.000 gold. za uravnanje Zile. — Tisti stražnik, ki je v Beljaku enega zaklal, bil je na tri leta težke ječe obsojen.

\* V Kranjskem deželnem šolskem sovetu so zdaj ti gospodje: deželni predsednik Winkler, dr. Klofutar, prof. Zupan, prof. Šuklje, vodja Praprotnik, Pirker, Mrhal, Deschmann in dr. Schrey. Prvih pet je narodnih, zadnji štirje so nemškutarji. Po novih volitvah v deželni zbor pa bosta morala Deschmann in Schrey umakniti se dvema slovenskima odbornikoma. — V Ljubljani delajo že zdaj priprave za spodobni sprejem cesarja. Slavnostni odbor ima že svoje redne seje. — Na Vrhniki so pri volitvah za deželni zbor zmagali Slovenci v vseh treh razredih. Živio!

\* (Banka „Slavija“) sklenila je v 3. četrtletji t. j. v mesecih julij, avgust, in september t. l. 24.793 novih zavarovanj za kapital 27.658.833 gld. 7 kr., za kar se jej je plačalo zavarovalnine in pristojbin 546.377 gld. 7 kr.

Denarni promet glavne blagajnice znašal je 1.585.063 gld. 52 kr. in od bankinih kapitalij bilo je v tem času vloženi 221.746 gld. 15 kr. v česko - moravskih in poljskih posojilnicah, 646.292 gld. pa izposojenih na zemljišča.

Gasilne brizgalnice oddala je banka 10 občinam in med temi tudi občini Hurjul v vrhniškem okraju na Kranjskem. — Od 1. januarja do 30. septembra t. l. skleneno je bilo vseh zavarovanj 64.161 za kapital 61.623.410 gld. 58 kr.

proti plačilu zavarovalnine in pristojbin v znesku 1.377.918 gld. 40 kr., za škode pa se je plačalo v tem času vsega vkup 571.182 gld. 76 kr.

Samoupravna društva za zavarovanje užitka in pokojnin postajajo čez dalje bolj priljubljena. Pristopilo jim je namreč do konca septembra t. l. že 601 členov, ki so zavarovali užitkov in pokojnin za 107.016 gld. 73 kr. in vplačali vlog 435.298 gld.

Zastopniška pokojninska zaklada imela je do konca septembra 3864 deležnikov in njeno premoženje narastlo je na 27.022 gld. 59 kr. v gotovini in vrednostnih papirjih.

\* V Sevnici je občinski tajnik Slaček 4000 gld. iz blagajnice ukradel in potem ušel. Zdaj ga iščejo žandarji. — Štajerska hranilnica je podarila: za šolo na Svetini 300 gld., za šolo pri sv. Lovrencu 100 gld., za šolo na Sladki gori 200 gld., za šolo na Ponikvi 800 gld., za šolo pri sv. Miklavžu 400 gold., za šolo na Žusemu 200 gold., za šolo pri sv. Florjanu 400 gld., za šolo v Vitanji 400 gld., in za šolo v Loki 200 gld. — Dr. Kočevar, znan rodoljub, je spisal in izdal knjižico „slovenska mati“, kjer slovenske matere uči, kako morajo z otroci ravnati, da bodo zdravi ostali. — Pri zadnjih volitvah v Mariboru so nemškutarji kričači Slovence žalili, akoravno se ti volitve niso vdeleževali. Slovenska stranka pa v mestu vendar raste. — Pri občinskih volitvah v Ptujem so nemškutarji kričači dr. Mihelič, Breznik in Pisk ploh vlekli.

\* V Tolminu se je osnovalo „rokodelsko bralno društvo“. — V Gorici mislijo napraviti posojilnico za slovenske kmete in obrtnike. — Grof Chambord, „francoski kralj“, poslal je za reveže v Gorici 400 gold. — V Trstu je bil 20. t. m. obešen tisti Oberdank, ki je hotel z bombo na cesarja streljati.

\* Naučni minister Konrad je izdal ukaz, da se študentom po šolah ne smejo nakladati prevelike bremena, ker se sploh toži, da se imajo preveč učiti. — V Bosni je goveja kuga; živina se od tam ne sme uvažati. — Na Dunaji hočejo postaviti eno novo predmestje tik Donave, ki se bo „Donaustadt“ imenovalo. Iščejo prostora za 1500 hiš in več tovarn. — V Mostaru je nedavno prvi domačin Hercegovec postal avstrijski častnik ali oficir. — Z novim letom pridejo zopet nove marke za pisma v veljavo. — V Novem Sadu so se s čolnom vozili po Donavi. Pa čoln je treščil ob most, se prekucnil, in utonilo je pet mož, ki so bili vsi oženjeni. — V Brnu je pogorel en velik malin. — Dunajski strelci hočejo prihodnje leto napraviti veliko zvezno streljanje v korist poplavljenim na Koroškem in Tirolskem. — Na Dunaji se je skor devet ljudi v eni sobi zadušilo, ker je plinova cev počila in se strupeni plin razprostrl po sobi. Našli so jih zjutraj brez zavesti, in le hitra pomoč jih je rešila smrti. — Dunajski novi rotovž je zdaj dodelan. Stane pa celih 12 milijonov gold. — Avstrijska vojska je po novem razdeljena na 16 korov ali oddelkov, ki imajo svoje poveljnike v sledečih mestih: Na Dunaji, v Pešti, v Pragi, v Jožefovem mestu, v Brnu, v Krakovem, v Levovu, v Košicah, v Požunu, v Temešvaru, v Hermannstadtu, v Gradcu, v Zagrebu, v Inomostu, v Serajevu in v Zadru.



Pod Gradec spadajo skor sami slovenski polki, namreč št. 7, 17, 27, 47, 87 in 97.

\* Za take železnice, ki v zgubo delajo, je naša država letos na vrh plačala 17 milijonov in 858 tisoč gld., drugo leto bo pa le okoli 14 milijonov plačala. Še zmirom zadosti, če se pomisli, da so te železnice, za katere plačujemo, kmetu in obrtniku marsikak zaslužek vzele, koristile pa le bolj tujim trgovcem, da so svoje blago po njih k nam vozili in tu prodajali.

\* V Pisku na Češkem razsajajo koze; vsak dan kak človek na črnih kozah umrje. — Poljedelski minister hoče napraviti za kmetovalce živinsko sol in razglaša, da bo dobil tisti tavežent cekinov, kdor si zmisli in iznajde, kako je treba kuhinjsko sol predelati, da je za živino pripravna in da se bo vendar lahko razločila od navadne za ljudi pripravljene soli. Toda kaj škodljivega ali strupenega se soli ne sme primešati. — Za zidanje arelske železnice je za prihodnje leto odločenih 11 milijonov, za ono poprečne železnice v Galiciji pa 9 milijonov. Kdaj pride dolenska železnica na vrsto? Vprašanje pa je, ali bodo te železnice, ki toliko denarja stanejo, tudi toliko dobička donšale? — V Požegi na Hrovaškem je umrl rodoljub Štefan Konjevič, ki je „srbski matici“ zapustil 30.000 gold. — Zagrebški židovi so poslali deputacijo k banu, naj bi ne dovolil, kar eni hočejo, da bi se nedelje praznovali.

\* V Ameriki je en rod krivovercev, ki imajo prazen strah, da bo letos vesoljni potop. Zato hočejo zidati eno veliko barko, da se bodo kakor nekaj oče Noe na njej rešili. — Na Španskem so zaprli 60 delavcev, ker so bojda delali zaroto zoper kralja Alfonza in za kralja Karlosa. — Puntar Arabi paša in njegovi pomagači so obsojeni na prognanstvo. — V Londonu je pogorelo veliko Alhambra — gledališče. 500 ljudi je ob kruh. — Tistih Dancev, ki so šli v ledeno morje, neznane kraje preiskavat, ni več nazaj. Misli se, da so vsi zmrznili. Pojdejo jih iskat. — V Sibiriji je 18 letna dekle ustrelila vojaškega načelnika dežele. — Po sardinskem otoku se klattijo velike roparske čete, po 30 in več razbojnikov vkupaj, tako da nobeden ni svojega premoženja in življenja varen. Laška vlada si menda ne vé pomagati. — Povodenj razsaja po mnogih krajih: na Nemškem, na Francoskem, na Angleškem. — Lahki imajo zdaj na barki „Italia“ en kanon, ki potrebuje vsakokrat sedem centov smodnika, da se nabije. — V Vratislavi je neki gospod, ki ima en milijon premoženja, hotel železnico za dva goldinarja (5 mark) goljufati, in je bil na 8 dni ječe obsojen. — Na Poznanjskem so trije luteranski poljski žlahtiči prestopili h katoliški veri nazaj. — V Bolonji na Laškem so našli celo zbirališče bankovčarjev, ki so laške bankovce ponarejali, ter imeli po večjih laških mestih svoje agente. Bankovci so bili tako dobro ponarejeni, da jih nihče ni od pravih razločil, in lumparija bi tudi ne bila na dan prišla, ko bi jih ne bil zatožil eden od lastnih tovaršev. — Na Škotskem imajo letos snega osem čevljev na debelo. — V mestu Vugt v Belgiji se je podrla nova cerkev, ko so jo še zidali, ter zasula

veliko ljudi. — Pet mrličev so že izkopali. — Mesto Kingston v Ameriki je pogorelo. Škode je 60 milijonov. — V drugem mestu Amerike je počil parni kotel in ubil 8 ljudi, 3 pa ranil. — V Madridu na Španskem je letos sneg padel; mladi ljudje to prikazen občudujejo, ker snega še niso videli. Dvajset let je že od tega, kar je v Madridu zadnji sneg padel. — Na Francoskem je vse zmešano, ljudje vsi zdvijani, odkar je vlada sama začela vero preganjati. Križe podirajo, svetišča skrunitjo, grozé z umorom in požarom. Bati se je grozne prekucije.

## Dunajska borza

od 24. decembra.

Papirna renta . . . . .	75 gld. 60 kr.
Sreberna renta . . . . .	76 " 50 "
Zlata renta . . . . .	94 " 65 "
1860 državno posojilo . . . . .	135 " — "
Akcije narodne banke . . . . .	826 " — "
Kreditne akcije . . . . .	279 " 50 "
London . . . . .	119 " 25 "
Srebro . . . . .	— " — "

## Loterijni srečki

od 16. decembra.

Gradec	20	26	37	84	1
Dunaj	69	35	6	3	19

## Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	gld. kr.	
Pšenica . . . . .	3 64	—	—	—	3 65	3 78	3 96	3 75	4 —	3 84	—	—	—	—	—	
Rž . . . . .	2 80	—	—	—	2 60	2 68	2 94	2 75	3 —	2 72	—	—	—	—	—	
Ječmen . . . . .	2 26	—	—	—	2 30	2 44	2 70	2 50	2 50	2 19	—	—	—	—	—	
Ajda . . . . .	2 27	—	—	—	2 15	2 31	—	—	—	2 50	2 12	—	—	—	—	
Oves . . . . .	1 52	—	—	—	1 50	1 40	1 48	1 50	1 80	1 44	—	—	—	—	—	
Proso . . . . .	—	—	—	—	2 35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ber . . . . .	4 99	—	—	—	5 —	4 75	—	—	—	5 30	4 87	—	—	—	—	
Turšica . . . . .	2 21	—	—	—	2 25	2 44	2 70	2 50	2 50	2 38	—	—	—	—	—	
Grah . . . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Leča . . . . .	—	—	—	—	4 80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bob . . . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Fižol bel . . . . .	—	—	—	—	3 75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" rudec . . . . .	3 36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Žitna cena je ostala pri starem. Ravno tako cena mesovja. Zaklanih svinj se je veliko pripeljalo na trg. Kilo sirovega špeha se v Celovci plačuje po 70 do 80 kr.; kilo masla po 1 gold. 10 kr. do 1 gld. 12 kr.; sirovega masla po 1 gld.; jajec je eno po 4 kr.; par piščet 80 kr.; par kopunov 2 gld. 40 kr. do 3 gld. 50 kr.; par rac po 1 gold. 50 kr.; par gosi 4 gold. do 4 gold. 50 kr. — Krompir se plačuje žakelj po 1 gld. do 1 gold. 10 kr.; 100 kilogramov sena 3 gold. 21 kr. do 4 gold. 49 kr.; slame po 1 gold. 35 kr. do 1 gold. 70 kr.; Meter mehkih drv je po 90 kr.; trdih pa 1 gld. 25 kr.